

Kokemuksia öljyhampun viljelystä

Olli Alikärri, Alikärrin Maatila Oy

Talous

- Sadon määrä 500 – 1000 kg/ha, keskisato 650 kg/ha.
- Ei katovuosia, mutta pari huonompaa vuotta on osunut kohdalle.
- Suurimmat kustannukset siemen ja lannoitus.
- Käytössä yksi lajike, Finola. Ei sisällä THC-yhdisteitä.
- Tuotteen hinta 1100 €/tonni (Transfarm 2024). Sopimustuotantoa, aina ostosiemen, sadon toimitus yleensä seuraavan talven aikana.
- Vertailu viljaan: sama tai parempi kannattavuus, esikasviarvoakin on.

Riskianalyysi

- Toistaiseksi ei merkittäviä kasvitauteja tai tuholaisia. Pahkahomeen isäntäkasvi, mutta merkittäviä sadonalennuksia ei ole havaittu.
- Sateet ja kosteat säät eivät tunnu vaikuttavan sadon kypsymiseen. Puinti syys/lokakuun taitteessa. Yleensä korjuu onnistuu ennemmin tai myöhemmin.
- Täysin sopimus pohjaista tuotantoa, hinta ja toimitusosoite ovat etukäteen tiedossa.
- Hankalat kohdat perustaminen ja korjuu (puimurin kunto ja soveltuvuus ratkaisevat).
- Viljelty meillä viisi vuotta, ei pahoja pettymyksiä toisin kuin esim. viljalla tai rypsillä/rapsilla.

Byrokratiasta:

- Viranomaisten suhtautuminen hampun viljelyyn oli alkuvuosina huomattavan vainoharhaista. Nykyään ei mitään ongelmia.
- Kylvösiemenen on oltava sertifioitua, vakuustodistuksista toimitettava kuvat/kopiot maaseutuviranomaiselle tukihaun yhteydessä.
- Hampun lajikepuhtautta valvotaan pistokokein kasvukaudella (lehtinäytteet).
- Hamppu saa normaalit peltotuet + erikoiskasvipalkkion. Sänki kelpaa kasvipeitteeksi, kerääjäkasveille hyvä suojakasvi.

Kylvötekniikka

- Hyvä rakenteisten ja hiukan kevyempien maiden kasvi. Huomio rakennevauriot etukäteen!
- Kylvösyvyys 1 -3 cm, siemen on saatava muokkaamatonta maata vasten. Itää nopeasti kun maa on lämmin.
- Siemenmäärä 25 – 30 kg/ha.
- Perinteisen muokkaus/kylvön ohella myös suorakylvö onnistuu, kunhan kasvinjätteen määrä on kohtuullinen.
- Muut edellytykset riittävä itämiskosteus ja muokkautuvuus. Kylvöaika toukokuun jälkipuolella.
- Lannoitus 60 - 90 kg N/ha, muut ravinteet rypsin tarpeen mukaan.
- Oma kokemus: lannoite on parempi sijoittaa riviväliin taimettumisen varmistamisen takia.

Kasvukaudella

- Alkukehityksen nopeus vaihtelee. On meillä jurottanut helteiden takia yli kuukauden. Silti sato oli hyvä.
- Nopean kasvun vaiheessa pituutta ja peittävyyttä tulee vauhdilla.
- Ennakoiva rikkatorjunta esim. glyfosaatilla. Kasvukaudella ei käsittelyjä (ei ole hyväksytyjä aineita).
- Lannoituksen jakamisen hyöty on kyseenalainen: nopean kasvun vaihe voi alkaa suhteellisen aikaisin.
- Kaksikotinen tuulipölytteinen kasvi: hedekasvit kuolevat pölytyksen jälkeen. Tämä on ominaisuus, ei vika eikä kasvitauti.

Sadonkorjuu

- Viljelyn haastavin (tai helpoin?) vaihe.
- Puidaan vain satoa tuottava osa, sängen pituus voi siten olla 50 cm tai yli.
- Puitavissa kun kasvusto alkaa ruskettua, siemenet irtoavat kukinnosta helposti ja pikkulinnut parveilevat pellossa.
- Ohjeita puintiin: Transfarm.fi ja esim. agronet.fi aiheella ”Hampun puinti Sampolla, säädöt”.
- Muutama puintiurakoitsija, lähinnä Hämeessä ja Uudellamaalla.
- Kuivatus lämminilmakuivurissa, lämpö korkeintaan 45 astetta, tavoitekosteus alle 9 %, mittauskaava: todellinen kosteus = rypsin taulukko +2% -> 6 % ok.

Sadonkorjuun jälkeen

- Sänki ei yleensä aiheuta ongelmaa: kyntö, kevytmuokkaus tai talven yli jättö kaikki valittavissa.
- Hyvä esikasvi syysvehnälle, jos edellytykset kylvölle olemassa.
- Kerääjäkasvit ja nurmen perustaminen hampun alle onnistuvat yleensä varsin hyvin.
- Sadon säilytys tiiviissä silloissa, saattaa ottaa hajua kuminasta. Sekoittumista viljan kanssa varottava (gluteenittomuus, lajittelun vaikeus).
- Siemen ei kestä vuosien säilytystä. Öljyt alkavat härskiintyä.